

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2018. november 21. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt **vádlott neve** ellen folyamatban lévő büntetőügyben a **Szolnoki Törvényszék** 2017. december 18. napján kihirdetett **3.B.676/2016/61.** számú ítéletét **megváltoztatja** az alábbiak szerint:

A szabadságvesztés tartamát 3 (három) év 10 (tíz) hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 3 (három) évre **enyhíti.**

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Az első fokú ítéletet a 2017. november 8. napján tartott tárgyalás alapján is meghozottnak tekinti, és a 2017. október 18-i hatánapra történő utalást mellőzi.

Megállapítja, hogy a vádlott személyazonosító okmányának száma:

A másodfokú eljárásban felmerült 17.500,- (tizenhétezer-ötszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Szolnoki Törvényszék vádlott neve vádlott bűnösségét a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés b) pont 2. fordulata szerint minősülő költségvetési csalás büntetében, a Btk. 345. §-a szerinti folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében és a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontja szerinti számvitel rendjének megsértése büntetében állapította meg. Ezért halmazati büntetésül 5 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 5 év közügyektől eltiltásra és 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, az eljárás során lefoglalt **kft neve1** Kft. könyvelési anyagának iratokhoz csatolásáról és a bűnügyi költség viseléséről.

Az első fokú ítélet ellen vádlott neve vádlott és védője a fellebbezés okának és céljának megjelölése nélkül jelentett be fellebbezést.

vádlott házastársa neve, a vádlott volt házastársa a vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítését kérte, mely beadvány nem minősül fellebbezésnek, ezért arról a bíróságnak nem kellett döntenie.

A vádlott védője a fellebbezés írásban benyújtott indokolásában elsődlegesen az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete teljes egészében megalapozatlan, mivel a bíróság nem állapított meg tényállást. Ezért azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Be. 610. §-a alapján - figyelemmel a Be. 604. § (1) bekezdés c) pont cb) alpontjára - az első fokú ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra. Álláspontja szerint a fellebbviteli főügyészség átiratában indítványozott eljárásjogi megoldásra a hatályos Be. nem nyújt törvényi lehetőséget.

Az enyhítésre irányuló fellebbezés körében indítványozta további enyhítő körülményként figyelembe venni azt, hogy a vádlott két kiskorú gyermek eltartásról gondoskodik. Álláspontja szerint konkrét statisztikai adatok hiányában nem értékelhető súlyosító körülményként a hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodottsága.

A védő a fellebbezési nyilvános ülésen a fellebbezését azonos tartalommal fenntartotta. Ezt azzal egészítette ki, hogy bár a fellebbviteli főügyészség által indítványozott eljárásjogi megoldásra a hatályos Be. 607. § (1) bekezdése és a Be. 567. § (1) bekezdés f) pontja lehetőséget ad, a védelem továbbra is elsődlegesen az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan a büntetés enyhítését kérte. Ez utóbbi - álláspontja szerint - azért is indokolt, mert amennyiben a másodfokú bíróság az ügyészségi indítványnak helyt ad, úgy a többszörös halmazat súlyosító körülményként már nem állapítható meg.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.148/2017/3-II. számú átiratában és a fellebbezési nyilvános ülésen jelen lévő ügyész a perbeszédében indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az első fokú ítélet tényállását egészítse ki a ... határozataival, a jogi indokolást a folytatólágonan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségére vonatkozóan a Kúria 36. BK véleményére utalással, a költségvetési csalás büntette körében a Btk. 459. § (6) bekezdés d) pontjának a felhívásával. Az ügyészség észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság a számvitel rendje megsértésének büntettére vonatkozóan egyáltalán nem állapított meg tényállást. Ezért - az átiratban még az 1998. évi XIX. törvény rendelkezéseit megjelölve - azt indítványozta, hogy az ítélet tábla az első fokú ítélet számvitel rendjének megsértése büntettére vonatkozó rendelkezését helyezze hatályon kívül, és e bűncselekmény miatt az eljárást szüntesse meg, tekintettel arra, hogy e bűncselekménynek a vádlott felelősségre vonása szempontjából nincs jelentősége. Egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

Az ítélet tábla az enyhítésre irányuló fellebbezést alaposnak ítélte.

A másodfokú bíróság a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése szerint eljárva a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált, tekintet nélkül arra, hogy ki és milyen okból fellebbezett.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le. A vádlott beismerő vallomása mellett is rendkívül széleskörű bizonyítást vett fel, ennek keretében nagyszámú tanúkihallgatást is foganatosított. Az elsőfokú bíróság az általa felvett bizonyítás alapján túlnyomórészt megalapozott tényállást állapított meg, amelynek részleges megalapozatlansága a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető volt.

Ezért az ítélet tábla az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására irányuló fellebbezést alaptalannak találta.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy a tárgyaláson kihirdetett ügynevezett kisítélettel ellentétben az írásba foglalt ítélet rendelkező része jogorvoslatra vonatkozó figyelmeztetést is tartalmaz. Ennek azonban a kihirdetéskor jelen volt ügyészre és védőre vonatkozó része egyrészt szükségtelen, mert a figyelmeztetést a határozathirdetésről készített jegyzőkönyvnek kell tartalmaznia, másrészt a figyelmeztetés hiányos volt, mert a korábbi Be. szerinti három nap „gondolkodási időre” nem utalt. Arra, hogy a törvénynek megfelelő figyelmeztetés az elsőfokú ítélet kihirdetése után elhangzott, csupán az utal, hogy az ügyész a jogorvoslati nyilatkozatra (az elsőfokú iratok 61. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyve szerint) 3 napot fenntartott. Ez az eljárási szabálysértés azonban az ügy érdemi felülbírálatát nem érintette, ezért csupán ennek megállapítására szorítkozott a másodfokú bíróság.

Az ítélet tábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a jogi indokolás körében tett megállapításokat a vádlott számviteli törvényen alapuló bizonylatolási és beszámolási kötelezettségének megsértésével kapcsolatban (első fokú ítélet 16. oldal első bekezdése), a 17. oldal hatodik bekezdésében utal a tényállás II. pontjára, ugyanakkor az ítélet 12. oldala ezt a tényállási pontot nem tartalmazza.

Az irányadó bírói gyakorlat szerint a tényállás az ítélet egészében és tartalmilag vizsgálendő (BH. 2015.216.). Az ügydöntő határozat bár több részből áll (bevezető rész, rendelkező rész és indokolás), azt egységes egésznek kell tekinteni, amit a másodfokú bíróság a jelen ügyben teljes terjedelmében felülbírált. Előfordulhatnak olyan ítélet szerkesztési hibák, amikor az elsőfokú bíróság a tényállásban rögzít az ítélet indokolásába tartozó elemeket (például keretjogszabályokra történő hivatkozást), de megtörténhet az is, hogy a bíróság az ítélet indokolásában tesz olyan ténymegállapításokat, amelyek valójában az ítélet tényállásának a részét képezik.

A jelen ügyben az elsőfokú bíróság az ítélet 16. oldal első bekezdésében rögzítette azt, hogy a vádlott „az árbevételnek a könyvelésben nem teljes körűen történő szerepeltetésével, a hiányos számla kiállításával, illetőleg az éves mérleg elkészítésének az elmulasztásával a társaság vagyoni helyzetének ellenőrzését megghiúsította”.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság ezt a ténymegállapítást az indokolásból a tényállásba utalta, mint annak II. pontját.

Az elsőfokú bíróság e bűncselekményre vonatkozóan is vett fel bizonyítást, e körben tanúként hallgatta ki a **kft neve1** Kft. könyvelőit, dr. **tanú neve1**ot és **tanú neve2**t (első fokú ítélet 15. oldal ötödik és hatodik bekezdés).

A költségvetési csalás büntettére és a folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat-felhasználásának vétségére vonatkozóan megállapított tényállást a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárva, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján a következőkkel egészítette ki, illetőleg helyesbítette:

Az első fokú ítélet 5. oldalán lévő táblázat végösszege helyesen 39.399.480,- forint. A táblázatban feltüntetett végösszegeknél ugyanis az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a **kft neve2** Kft. felé kiállított számla mellőzését, amelynek eredményeként 3.012.188,- forinttal csökkent a 2011. I. negyedévére megállapított adóhiány.

A táblázat utáni szöveges részben az elsőfokú bíróság már helyesen állapította meg, hogy a vádlott a nullás adattartalmú bevallás benyújtásával nem vallotta be az értékesítés 39.400.000,- forint összegű általános forgalmi adóját.

Az ítélet tábla kiegészítette a tényállást az adóhatósági határozatokkal is (első fokú ítélet 11. oldal):

A ... a ... számú 2013. április 17. napján kelt és 2013. május 23. napján jogerőre emelkedett határozatával 37.772.000,- forint, a ... számú 2013. július 8. napján kelt és 2013. augusztus 15. napján jogerőre emelkedett határozatával 111.743.000,- forint, a ... számú 2013. október 4. napján kelt határozatával 43.424.000,- forint adóhiány, azaz általános forgalmi adó nem vonatkozásában a 2013. I., II. és IV. negyedévre összesen 192.939.000,- forint adóhiány megfizetésére kötelezte a **kft neve**1 Kft.-t (nyomozati iratok IV. számú melléklet 1-51. oldal).

E kiegészítés azért vált szükségessé, mert az elsőfokú bíróság a vagyonelkobzás körében utalt ugyan az adóhatósági határozatokra (első fokú ítélet 18. oldal utolsó előtti bekezdése), ennek azonban tényállásbeli alapját nem adta.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan, az az előbb írt kiegészítésekkel és helyesbítéssel irányadó volt a másodfokú felülbírálat során.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és a bűncselekmények minősítése is törvényes.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy mind az elkövetéskor, mind az elbíráláskor hatályban lévő keretjogszabályok alapján bűncselekménynek minősül a vádlott magatartása, ezt csak azzal egészítette ki a másodfokú bíróság, hogy az elkövetéskor hatályban volt 2007. évi CXXVII. törvény (áfa törvény) 82. § (1) bekezdése alapján az adó mértéke az adó alapjának 25%-a volt.

Abban is helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság, hogy a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezésekre figyelemmel a vádlottra kedvezőbb az elbíráláskor hatályos Btk. rendelkezéseinek az alkalmazása.

A költségvetési csalás büntetése vonatkozóan a másodfokú bíróság a Btk. 459. § (6) bekezdés d) pontjának felhívásával egészítette ki a jogszabályi hivatkozást, mert ez a rendelkezés határozza meg, hogy 50.000.001 és 500.000.000,- forint között különösen nagyra minősül a vagyoni hátrány.

Helyesen döntött az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a hamis magánokirat felhasználását folytatólagosan elkövetettnek minősítette. A 36. BK vélemény szerint a hamis magánokirat felhasználása folytatólagosan elkövetett, ha a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú - ugyanazon vagy több - magánokiratot ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására többször használják fel, és a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei is fennállnak. A vádlott a 2011. évi negyedéves adóbevallásai során az adóhatósággal állt jogviszonyban, ezért a negyedévenként benyújtott, hamis adatokat tartalmazó bevallásokat ugyanazon jogviszony keretében használta fel.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az ítélet tábla azzal egészítette ki, hogy további enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy a vádlott két kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, valamint azt, hogy hosszú ideje áll büntetőeljárás hatálya alatt. Súlyosító körülményként nem a hasonló jellegű bűncselekmények, hanem a költségvetést károsító bűncselekmények elszaporodottságát tekintette. Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság az ügyészi indítványnak nem adott helyt, továbbra is súlyosító körülmény a bűncselekmények

többszörös halmazata.

A Btk. 81. § (1) - (3) bekezdése szerinti halmazati büntetésre vonatkozó szabályok alapján a vádlottal szemben kiszabható büntetési tételkeret öttől tizennégy évig terjedő szabadságvesztés. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy ennek középértéke kilenc év hat hónap (első fokú ítélet 18. oldal hatodik bekezdése).

A törvényszék halmazati büntetésként a törvényi minimumban állapította meg a szabadságvesztés tartamát. Ezt a másodfokú bíróság az ugyanilyen ügyekben követett bírói gyakorlatra figyelemmel eltúlzottnak tartotta. Az ítéletábra a vádlott javára nagyobb nyomatékkel vette figyelembe a büntetlen előéletét, az időmúlást és azt, hogy a vádlott hosszú ideje áll büntetőeljárás hatálya alatt.

Ezért a Btk. 82. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pontjának, azaz úgynevezett enyhítő szakasznak az alkalmazásával a kiszabott szabadságvesztés tartamát 3 év 10 hónapra enyhítette. A bíróság álláspontja az, hogy a Btk. 79. §-ában írt büntetési célok ilyen tartamú szabadságvesztés kiszabásával is elérhetők.

Az ítéletábra szerint a mindeddig büntetlen előéletű vádlott esetében a közügyektől eltiltás tartamát is eltúlzott mértékben állapította meg az elsőfokú bíróság, ezért azt a másodfokú bíróság három évre enyhítette.

A bűncselekmény tárgyi súlyára tekintettel azonban a foglalkozástól eltiltás feltétlenül szükséges és annak tartama arányos, ezért e vonatkozásban a büntetés enyhítésére nem látott indokot a másodfokú bíróság.

Az elsőfokú bíróság csupán utalt az elbíráláskori Btk. feltételes szabadságra vonatkozó kedvezőbb rendelkezéseire, annak jogszabályi alapját azonban nem jelölte meg. Ezt a másodfokú bíróság akként pótolta, hogy felhívta a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontját.

A tényállás kiegészítésével vált megalapozottá az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy vagyoneklobzás elrendelésére az adóhatósági határozatokra figyelemmel nem kerülhetett sor. E körben a másodfokú bíróság kiegészítette az indokolást a 95. BK véleményre utalással. A Kúria ezen véleményében fejtette ki, hogy a kétszeres elvonás tilalmára tekintettel nincs helye vagyoneklobzásnak, amennyiben az adóhatóság az elkövetőt vagy azt a gazdálkodó szervezetet, amelyik a vagyonnal gazdagodott, már kötelezte a pénzeszközök visszafizetésére. Amennyiben a kötelezés nem éri el a bíróság által megállapított bevételekiesést, úgy a vagyoneklobzást egyéb feltételek fennállása esetén a fennmaradó részre kell alkalmazni. Az iratok szerint az adóhatósági kötelezés meghaladja az ítéletben megállapított vagyoni hátrány összegét, ezért vagyoneklobzás elrendelésére nincs törvényi lehetőség.

A kifejtettekből következik, hogy az ítéletábra az enyhítésre irányuló fellebbezést alaposnak találta, ezért az első fokú ítéletet a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az első fokú ítélet bevezető része tévesen jelölte érdemi tárgyalásként 2017. október 18. napját. Ezt a tárgyalást az elsőfokú bíróság beállította (elsőfokú iratok 52. sorszám) és az ügyben 2017. november 8. napján tartott érdemi tárgyalást, amelyre azonban a bevezető részben nem hivatkozott. Ezért a tárgyalási napokra történő utalást a másodfokú bíróság helyesbítette.

Az első fokú ítélet rendelkező része a vádlott személyes adatai között nem tüntette fel a vádlott személyazonosító okmányának számát [korábbi Be. 258. § (2) bekezdés b) pont, korábbi Be. 117. § (1) bekezdése, Be. 561. § (2) bekezdés b) pont, 184. § (2) bekezdés e) pont], ezért azt a másodfokú bíróság az iratok alapján (első fokú ítélet 7. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv) pótolta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 613. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 574. § (3) bekezdésére is - az állam viseli.

Az ítélet ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése és a Be. 458. § (2) bekezdés a) pontja alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2018. november 21.

Dr. Benedek Tibor sk.
a tanács elnöke

Dr. Cserhádi Ágota sk.
előadó bíró

Sefta Márta dr. sk.
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.167/2018/7. számú ítélete és a Szolnoki Törvényszék 3.B.676/2016/61. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2018. november 21.

Dr. Benedek Tibor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
tisztviselő